

XÂY DỰNG ĐỘNG CƠ HỌC TẬP, NÂNG CAO TAY NGHỀ CHO ĐỘI NGŨ THỢ SỬA CHỮA Ô TÔ Ở TIỂU ĐOÀN 12, TRƯỜNG SĨ QUAN LỤC QUÂN 1 HIỆN NAY

Nhữ Văn Sao

Tiểu đoàn 12, Trường Sĩ quan Lục quân 1, Bộ Quốc phòng

Tóm tắt: Trong bối cảnh hiện đại hóa quân đội và sự chuyển dịch mạnh mẽ của công nghệ kỹ thuật quân sự, việc nâng cao năng lực cho đội ngũ nhân viên chuyên môn kỹ thuật trở thành yêu cầu tự thân và khách quan. Dựa trên việc phân tích đặc thù nhiệm vụ phục vụ huấn luyện, diễn tập với cường độ cao, tác giả làm rõ những yếu tố tác động đến tâm lý và động lực nghề nghiệp của quân nhân. Từ đó, nghiên cứu đề xuất 04 nhóm giải pháp xây dựng động cơ học tập, nâng cao trình độ tay nghề cho đội ngũ thợ sửa chữa ô tô ở Tiểu đoàn 12, Trường Sĩ quan Lục quân 1 hiện nay, nhằm hướng tới mục tiêu xây dựng đội ngũ thợ sửa chữa vừa hồng vừa chuyên, bảo đảm hệ số kỹ thuật vững chắc cho mọi nhiệm vụ của Nhà trường.

Từ khóa: Động cơ học tập; tay nghề; thợ sửa chữa ô tô; Tiểu đoàn 12; Trường Sĩ quan Lục quân 1.

BUILDING LEARNING MOTIVATION AND ENHANCING TECHNICAL SKILLS FOR AUTOMOTIVE REPAIR MECHANICS AT BATTALION 12, ARMY OFFICER TRAINING COLLEGE NO. 1 TODAY

Abstract: In the context of military modernization and the rapid shift in military engineering technology, enhancing the capacity of technical personnel has become an intrinsic and objective requirement. Based on an analysis of the specific tasks involved in serving high-intensity training and field exercises, the author clarifies the factors influencing the psychology and professional motivation of military personnel. From this foundation, the research proposes four groups of solutions to build learning motivation and improve the professional skills of automotive repair mechanics at Battalion 12, Army Officer Training College No. 1. These measures aim to develop a team of mechanics who are both "red and expert," ensuring a stable technical readiness coefficient for all the College's missions.

Keywords: Learning motivation; professional skills; automotive repair mechanics; Battalion 12; Army Officer Training College No. 1.

Nhận bài: 10/01/2026

Phản biện: 08/02/2026

Duyệt đăng: 13/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong hệ thống giáo dục - đào tạo quân sự, Trường Sĩ quan Lục quân 1 giữ vai trò là trung tâm đào tạo sĩ quan chỉ huy lục quân cấp phân đội hàng đầu của Quân đội nhân dân Việt Nam. Để hoàn thành thắng lợi mục tiêu đào tạo "người học là trung tâm, chất lượng giáo dục là cốt lõi", công tác bảo đảm kỹ thuật, đặc biệt là duy trì tình trạng kỹ thuật của phương tiện ô tô vận tải, đóng vai trò như mạch máu xuyên suốt. Tại Tiểu đoàn 12, đơn vị chuyên trách nhiệm vụ phục vụ huấn luyện và sẵn sàng chiến đấu, đội ngũ thợ sửa chữa ô tô chính là lực lượng trực tiếp "giữ lửa" cho các khối động cơ, bảo đảm tính cơ động và an toàn tuyệt đối cho mọi chuyến xe hành quân, diễn tập. Tuy nhiên, cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư đang làm thay đổi căn bản cấu trúc kỹ thuật trên các phương tiện quân sự hiện đại với sự tích hợp sâu rộng của điện tử, tự động hóa và các hệ thống điều khiển thông minh. Thực tế này đặt ra một thách thức lớn, nếu đội ngũ thợ sửa chữa không có động cơ học tập đúng đắn và tay nghề không được cập nhật thường xuyên, họ sẽ sớm trở nên lạc hậu trước sự phát triển của vũ khí trang bị kỹ thuật. Qua thực tiễn tại Tiểu đoàn 12, bên cạnh những

kết quả tích cực, vẫn còn những hạn chế về tư duy ngại khó, tính tự giác học tập chưa cao ở một bộ phận thợ trẻ. Vì vậy, việc nghiên cứu giải pháp xây dựng động cơ học tập, nâng cao tay nghề cho đội ngũ này không chỉ là nhiệm vụ cấp bách trước mắt mà còn là chiến lược phát triển nguồn nhân lực kỹ thuật bền vững của đơn vị hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Đặc điểm tình hình và thực trạng đội ngũ thợ sửa chữa ô tô tại Tiểu đoàn 12

Một là, đặc điểm tình hình.

Tiểu đoàn 12 thực hiện nhiệm vụ trong điều kiện có nhiều yếu tố chi phối phức tạp, địa bàn hoạt động rộng và đóng quân phân tán tại các khu vực diễn tập, thao trường. Cường độ hoạt động của phương tiện ô tô tại đơn vị rất lớn nhằm phục vụ đa dạng các loại hình nhiệm vụ, từ huấn luyện thường xuyên đến các đợt diễn tập chỉ huy - cơ quan một bên một cấp trên bản đồ gắn với diễn tập tổng hợp cho học viên (K89, K90) và hội thao thể thao quốc phòng toàn quân. Áp lực về thời gian và yêu cầu bảo đảm kỹ thuật kịp thời đòi hỏi thợ sửa chữa phải có khả năng xử lý tình huống chính xác. Tuy nhiên, cơ sở vật chất và doanh trại của đơn vị

hiện nay vẫn chưa đồng bộ, gây ra những khoảng cách nhất định so với yêu cầu chính quy, hiện đại hóa. Điều kiện làm việc khắc nghiệt trên thao trường cùng cường độ hoạt động cao là những yếu tố tác động trực tiếp đến tâm lý và sức khỏe của đội ngũ nhân viên kỹ thuật.

Hai là, thực trạng đội ngũ thợ sửa chữa ô tô tại Tiểu đoàn 12.

Tuyệt đại bộ phận đội ngũ thợ sửa chữa ô tô tại Tiểu đoàn 12 là những quân nhân chuyên nghiệp có bản lĩnh chính trị kiên định, lòng yêu nghề và ý thức trách nhiệm cao. Họ có tư duy “giữ xe tốt, lái xe an toàn”, luôn tận tụy với công việc, không quản ngại khó khăn trong những đợt phục vụ diễn tập dài ngày. Đơn vị đã duy trì tốt nề nếp “Ngày kỹ thuật”, thực hiện nghiêm quy trình bảo dưỡng định kỳ, giúp hệ số kỹ thuật luôn đạt và vượt chỉ tiêu quy định.

Tuy nhiên, qua đánh giá thực tế, trình độ chuyên môn của đội ngũ thợ chưa thực sự đồng đều. Một số thợ sửa chữa thế hệ mới dù được đào tạo cơ bản nhưng thiếu kinh nghiệm thực tế, khả năng chẩn đoán hỏng hóc dựa trên các thiết bị hiện đại còn lúng túng. Ngược lại, một số thợ lâu năm có kinh nghiệm dày dặn nhưng lại chậm tiếp cận với các công nghệ mới như hệ thống phun xăng điện tử (EFI), hệ thống phanh ABS hay các bộ điều khiển trung tâm (ECU) trên các dòng xe đời mới. Đáng chú ý, động cơ học tập của một bộ phận thợ sửa chữa còn mang tính đối phó, chưa thực sự biến việc tự học thành nhu cầu tự thân. Chất lượng các công trình nghiên cứu, sáng kiến cải tiến kỹ thuật tại đơn vị tuy có số lượng nhưng hàm lượng khoa học và tính ứng dụng rộng rãi chưa cao. Công tác kiểm tra, giám sát bảo đảm kỹ thuật đôi khi còn hiện tượng chủ quan, thiếu tỉ mỉ, tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn trong vận hành.

2.2. Các yếu tố tác động đến động cơ học tập của thợ sửa chữa

Động cơ học tập là một cấu trúc tâm lý phức tạp, được hình thành từ sự giao thoa giữa nhu cầu cá nhân và yêu cầu của tổ chức. Đối với thợ sửa chữa ô tô tại Tiểu đoàn 12, động cơ này chịu sự chi phối của hai nhóm yếu tố chủ đạo:

Một là, nhóm yếu tố khách quan.

Sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ và yêu cầu nhiệm vụ ngày càng cao của Nhà trường đóng vai trò như lực đẩy quan trọng. Sự xuất hiện của các loại vũ khí trang bị kỹ thuật mới, hiện đại đòi hỏi người thợ phải liên tục nâng cấp kiến thức chuyên môn để không bị lạc hậu trong

dây chuyền bảo đảm kỹ thuật. Đây là áp lực tích cực buộc họ phải học tập để đảm bảo hệ số kỹ thuật cho các nhiệm vụ trọng điểm như phục vụ bắn trình diễn TD-24 hay các đợt diễn tập tổng hợp K90. Bên cạnh đó, cơ chế quản lý và môi trường đơn vị cũng tác động trực tiếp đến động lực phấn đấu. Một môi trường làm việc coi trọng chất lượng chuyên môn, có sự công bằng trong đánh giá và khen thưởng thông qua phong trào Thi đua Quyết thắng sẽ tạo động lực mạnh mẽ. Ngược lại, nếu công tác quản lý tư tưởng và giáo dục nhiệm vụ có thời điểm chưa sâu sát, thiếu tính toàn diện sẽ dễ dẫn đến tâm lý đối phó, triệt tiêu ý chí cầu tiến của người thợ. Đặc biệt, mục tiêu xây dựng “Nhà trường thông minh, đơn vị kiểu mẫu” đã tạo ra khung chuẩn mực cao, đòi hỏi thợ sửa chữa phải nỗ lực đạt được các tiêu chuẩn về tay nghề để đáp ứng phương châm “Chất lượng đào tạo của Nhà trường là khả năng sẵn sàng chiến đấu của đơn vị”.

Hai là, nhóm yếu tố chủ quan.

Nhóm yếu tố này đóng vai trò là “nguồn năng lượng nội sinh” quyết định tính bền vững của động cơ học tập. Thái độ nghề nghiệp và lòng say mê là yếu tố cốt lõi; người thợ có tâm huyết, yêu nghề sẽ luôn chủ động tìm tòi, nghiên cứu các quy trình bảo dưỡng, sửa chữa vũ khí trang bị kỹ thuật một cách tự giác. Trong điều kiện đơn vị thường xuyên đóng quân phân tán và cường độ hoạt động cao, ý thức tự giác và khả năng vượt khó là chìa khóa để tinh thông chuyên môn. Khả năng cân đối giữa nhiệm vụ phục vụ huấn luyện thường xuyên và thời gian tự nghiên cứu khoa học chính là thử thách lớn về ý chí của mỗi quân nhân chuyên nghiệp. Ngoài ra, định hướng mục tiêu cá nhân như mong muốn được thăng quân hàm trước niên hạn, nâng lương, hoặc khẳng định uy tín thông qua các danh hiệu “Chiến sĩ thi đua”, “Thợ giỏi” cũng là những thành phần quan trọng cấu thành nên động cơ học tập. Sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa áp lực nhiệm vụ bên ngoài và khát vọng hoàn thiện bản thân bên trong đã tạo nên động lực để đội ngũ thợ sửa chữa tại Tiểu đoàn 12 khắc phục khuyết điểm, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

2.3. Giải pháp xây dựng động cơ học tập và nâng cao tay nghề cho đội ngũ thợ sửa chữa ô tô ở Tiểu đoàn 12, Trường Sĩ quan Lục quân 1 hiện nay

Một là, đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, xây dựng ý thức trách nhiệm và đạo đức nghề nghiệp.

Đây là giải pháp nền tảng, đóng vai trò định hướng tư tưởng và tạo động lực nội sinh cho mỗi quân nhân. Cấp ủy, chỉ huy các cấp tại Tiểu đoàn 12 cần quán triệt sâu sắc các nghị quyết của Đảng và Quân đội về công tác kỹ thuật trong tình hình mới, đặc biệt là mục tiêu xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Thông qua các buổi học tập chuyên đề và phổ biến giáo dục pháp luật, đơn vị cần làm cho đội ngũ thợ sửa chữa thấm nhuần tư tưởng: “Mỗi con ốc vặn chặt là một lời thề bảo vệ an toàn cho đồng đội”. Công tác giáo dục phải giúp nhân viên kỹ thuật nhận thức rõ mối quan hệ khăng khít giữa chất lượng tay nghề cá nhân với kết quả đào tạo, khả năng sẵn sàng chiến đấu của toàn Trường. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh phong trào thi đua “Xây dựng đơn vị quản lý kỹ thuật tốt, bền, an toàn, tiết kiệm và an toàn giao thông” gắn với Cuộc vận động 50. Việc xây dựng và nhân rộng các điển hình tiên tiến, kịp thời biểu dương những tấm gương “Thợ giỏi, xe tốt” như các cá nhân tiêu biểu trong học kỳ I (đồng chí Nguyễn Thành Vương, Vũ Văn Được...) sẽ tạo sức lan tỏa mạnh mẽ. Giải pháp này hướng tới việc biến các quy định kỷ luật thành ý thức tự giác, thực hiện nghiêm phương châm “Hết giờ không hết việc, chưa an toàn chưa nghỉ”, từ đó hình thành đạo đức nghề nghiệp trong sáng, tận tụy, không ngại khó khăn trong điều kiện đóng quân phân tán và cường độ hoạt động cao.

Hai là, đổi mới nội dung, hình thức bồi dưỡng và huấn luyện chuyên môn kỹ thuật.

Công tác bồi dưỡng phải đi vào chiều sâu, tập trung khắc phục những khâu yếu, mặt yếu mà báo cáo sơ kết đã chỉ ra như trình độ tay nghề không đồng đều và khả năng làm chủ trang bị hiện đại còn hạn chế. Tiểu đoàn cần thực hiện huấn luyện phân cấp: nhóm thợ trẻ tập trung vào kỹ năng thực hành chuẩn và bồi dưỡng cơ bản; nhóm thợ lâu năm tập trung cập nhật công nghệ ô tô mới và tư duy quản lý kỹ thuật. Lịch huấn luyện kỹ thuật hàng tháng phải được duy trì nghiêm túc, sát với đặc điểm nhiệm vụ đơn vị, trong đó dành ưu tiên thời lượng cho thực hành trực tiếp trên các dòng xe mới được cấp. Ứng dụng công nghệ số vào bồi dưỡng là yêu cầu tất yếu để nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học tại đơn vị. Việc xây dựng kho dữ liệu số và video hướng dẫn quy trình tháo lắp giúp thợ sửa chữa dễ dàng tra cứu, nâng cao hiệu quả tự học. Mô hình “Bàn tay vàng - Đôi mắt sáng” thông qua các hội thao quân sự cấp Tiểu đoàn và tham gia hội thi cấp Nhà trường cần được

tổ chức thường xuyên để tạo môi trường cọ xát thực tế. Đặc biệt, cần phát huy tối đa vai trò của đội ngũ thợ bậc cao trong việc “cầm tay chỉ việc”, kèm cặp nhân viên mới tại các trạm xưởng, đảm bảo tính kế thừa và nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu phục vụ huấn luyện, diễn tập cường độ cao.

Ba là, thúc đẩy nghiên cứu khoa học và phong trào sáng kiến cải tiến kỹ thuật.

Sáng tạo kỹ thuật là biểu hiện cao nhất của động cơ học tập đúng đắn, giúp giải quyết trực tiếp các khó khăn về cơ sở vật chất chưa đồng bộ tại đơn vị. Đảng ủy, chỉ huy Tiểu đoàn cần phát huy vai trò trong việc định hướng các đề tài nghiên cứu thực tiễn, tập trung vào chế tạo thiết bị chuyên dụng, cải tiến hệ thống làm mát hoặc giải pháp tiết kiệm nhiên liệu cho phương tiện. Đây là biện pháp hiệu quả để khắc phục hạn chế về chất lượng bài viết tạp chí khoa học quân sự còn thấp trong thời gian qua. Đơn vị cần động viên đội ngũ thợ kết hợp giữa tay nghề thực hành và tư duy lý luận, khuyến khích viết bài chia sẻ kinh nghiệm trên website Nhà trường. Việc hệ thống hóa kiến thức qua bài viết giúp người thợ nắm chắc quy trình và nguyên lý kỹ thuật một cách khoa học nhất. Để phong trào có sức sống, Tiểu đoàn cần chủ động dành nguồn lực về thời gian, quỹ vốn và nhà xưởng cho các tác giả triển khai ý tưởng sáng kiến. Chế độ khen thưởng xứng đáng cho các sáng kiến giúp làm lợi ngân sách hoặc nâng cao hệ số an toàn sẽ là đòn bẩy quan trọng thúc đẩy tinh thần “Tuổi trẻ sáng tạo”, góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ khoa học năm học 2025 - 2026 và các nhiệm vụ đột xuất khác.

Bốn là, tối ưu hóa công tác quản lý kỹ thuật, kiểm tra và bảo đảm chế độ chính sách.

Quản lý chặt chẽ gắn liền với quan tâm thấu đáo là điều kiện cần để đội ngũ thợ sửa chữa yên tâm trau dồi tay nghề. Đơn vị phải siết chặt kỷ luật kỹ thuật, thực hiện nghiêm quy trình kiểm tra tình trạng phương tiện trước, trong và sau nhiệm vụ, kiên quyết chống tư tưởng làm dối, làm tắt. Hệ thống sổ sách ngành hậu cần - kỹ thuật cần được đăng ký, ghi chép đầy đủ, rõ ràng để theo dõi sát sao vòng đời của vũ khí trang bị kỹ thuật. Việc xây dựng môi trường làm việc chính quy tại các trạm xưởng không chỉ đảm bảo an toàn tuyệt đối mà còn kích thích tính chuyên nghiệp của quân nhân. Đồng thời, thực hiện tốt chính sách hậu phương quân đội và thường xuyên quan tâm đến đời sống vật chất, tinh thần của thợ sửa chữa là liều thuốc

tin thần vô giá. Cấp ủy, chỉ huy cần nắm chắc tâm tư, nguyện vọng và kịp thời giải quyết chế độ cho quân nhân, nhất là đối với lực lượng làm việc phân tán, cường độ cao. Tiếp tục đề xuất cấp trên đầu tư, nâng cấp các thiết bị sửa chữa hiện đại như máy đọc lỗi điện tử hay máy nén khí thể hệ mới để thay thế các trang bị cũ. Khi người thợ được làm việc trong môi trường chính quy và nhận được sự quan tâm thấu đáo, họ sẽ có thêm động lực để cống hiến, gấn bó và không ngừng nâng cao tay nghề thực hiện thắng lợi nhiệm vụ được giao.

III. KẾT LUẬN

Xây dựng động cơ học tập và nâng cao tay nghề cho đội ngũ thợ sửa chữa ô tô ở Tiểu đoàn 12, Trường

Sĩ quan Lục quân 1 là một quá trình liên tục, có tính kế thừa và đòi hỏi sự đầu tư thỏa đáng về cả nguồn lực con người lẫn vật chất. Động cơ học tập đúng đắn là “kim chỉ nam”, tay nghề vững vàng là “công cụ” để người thợ hoàn thành nhiệm vụ. Việc thực hiện đồng bộ 04 giải pháp cơ bản trên sẽ tạo ra sức mạnh tổng hợp, giúp Tiểu đoàn 12 không chỉ bảo đảm tốt hệ số kỹ thuật cho nhiệm vụ hiện tại mà còn sẵn sàng tiếp nhận, vận hành các loại vũ khí trang bị kỹ thuật hiện đại trong tương lai. Đây chính là đóng góp thiết thực nhất của đội ngũ nhân viên kỹ thuật vào sự nghiệp giáo dục - đào tạo và bảo vệ Tổ quốc, xứng đáng với truyền thống vẻ vang của Nhà trường và đơn vị.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Quốc phòng (2023), Thông tư số 143/TT-BQP quy định xử lý kỷ luật trong Quân đội nhân dân Việt Nam, Hà Nội.

Đảng ủy Trường Sĩ quan Lục quân 1 (2023), Nghị quyết số 78-NQ/ĐU về lãnh đạo nâng cao chất lượng huấn luyện giai đoạn 2023-2030, Hà Nội.

Hiệu trưởng Trường Sĩ quan Lục quân 1 (2025), Chỉ thị nhiệm vụ năm học 2025-2026, Hà Nội.

Tiểu đoàn 12 (2026), Báo cáo Sơ kết học kỳ I năm học 2025-2026, Hà Nội.

Tổng cục Kỹ thuật (2022), Hướng dẫn thực hiện Cuộc vận động 50 về “Quản lý, khai thác VKTB-KT tốt, bền, an toàn, tiết kiệm và an toàn giao thông”, Hà Nội.